

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Martin Landa

Název práce: Občanské vzdělávání dospělých v Německu a jeho specifika v nových spolkových zemích

---

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle): Předmětem diplomové práce je zhodnocení tématu občanského vzdělávání dospělých v Německu a jeho vývoj zejména v období po 2. světové válce, kdy vzdělávání dospělých v oblasti politiky a demokracie reflektovalo negativní zkušenosti s masovou indoktrinací v průběhu nacistické hrůzovlády. Vzdělávání obyvatelstva je základním předpokladem pro eliminaci snadného uchopení politické a státní moci ze strany antisystémových stran, které se orientují v diskurzu s voličským elektorátem na populistická témata a snadné recepty řešení celospolečenských problémů. Autor si vybral téma, které je svým obsahem průřezové, protože se týká vícero společenskovedních disciplín (pedagogika, andragogika, historie, politologie aj.). Autorem zvolené téma je inovativní a dosud v české literatuře nezpracované. Oceňuji, že autor drtivou většinu pramenů nezbytných pro zpracování této práce získal během svého studijního pobytu v Německu. Téma občanského vzdělávání je v Německu aktuální s ohledem na historické etapy a v každé době hraje zcela jinou roli, což se autorovi podařilo v rámci diplomové práce zohlednit. Jinou roli mělo politische Bildung po 2. světové válce, kdy cílem byla výchova k demokracii a lidským právům, a jiný význam měla a má v období po sjednocení Německa, kdy cílem je upevnění demokratických struktur v nových spolkových zemích a zejména edukace obyvatelstva s oblasti demokracie a tržního hospodářství.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.): Pokud jde o zpracování diplomové práce, pak musím konstatovat, že práce splňuje všechny předpoklady kladené předpisy FSV UK na tento druh kvalifikační práce. Autor zvolil zejména deskriptivní metodu zpracování, kdy popisuje vývoj občanského (politického) vzdělávání a popisuje institucionální rámec, v jehož rámci se realizuje. Struktura diplomové práce je logická, neboť postupuje od obecného ke zvláštnímu a jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují. Z hlediska náročnosti se nejedná o nikterak metodologicky náročné téma, neboť autor postupuje spíše popisně a tomu je na úkor analytická stránka zpracování zvoleného tématu. Literatura použitá pro zpracování tématu je dostatečně reprezentativní a postihuje základní knihy v daném oboru. Autor také opatřil diplomovou práci bohatým poznámkovým aparátem, který svědčí o pečlivosti zpracování práce, jakož i dobré orientaci zejména v sekundární literatuře.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.): Po jazykové stránce je

práce velmi kvalitní, nenašel jsem v diplomové práci téměř žádné gramatické nebo stylistické nedostatky. Oceňuji, že autor v některých bodech využil vhodné překlady, které jsou obecně užívané, a nevolil žádné neologismy, popř. se držel německé terminologie. Citace jsou v požadované a obvyklé podobě. Zvolené přílohy jsou vhodné a zapadají do celkového kontextu témat rozebíraných v rámci práce.

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.): Když jsem začal číst tuto diplomovou práci, byl jsem poněkud skeptický, jak se autorovi podaří zvolené téma uchopit, nicméně můj celkový dojem je pozitivní. Oceňuji, že se autorovi podařilo propojit téma občanského vzdělávání (byť proti tomuto pojmu mohu mít osobní výhrady) a téma vzdělávání jako celku. Autor na několika místech velmi zdařile propojuje poznatky z obecného vzdělávacího systému s občanským vzděláváním, což vítám, protože autorem zvolené téma není tématem izolovaným a existujícím samo o sobě. Práce neobsahuje příliš mnoho autorových originálních myšlenek, což ale logicky reflektuje poměrně jednoduchou metodologii zvolenou autorem. Zcela jednoznačně se autorovi podařilo naplnit cíl, který si vymezil, tj. seznámit čtenáře s podstatou občanského vzdělávání v Německu, jeho významem, jakož i základními aktéry, kteří v této oblasti v Německu působí. Nicméně bych v práci více uvítal rozbor některých aktuálních otázek, které se budou muset odrazit v systému občanského vzdělávání v Německu a o nichž autor hovoří spíše jenom okrajově. Již delší dobu je zřejmé, že téma masové migrace a velké vlny migrantů přicházejících do Německa bude muset občanské vzdělávání uchopit a začít na tomto poli vyvíjet aktivity, aby nedocházelo k nárůstu nesnášenlivosti a vzrůstu pravicového extremismu. Autor sice hovoří v samostatné subkapitole o pravicovém extremismu, nicméně bych uvítal aktuální informace i o projektech realizovaných klíčovými institucionálními aktéry v této oblasti.

5. **OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ** (jedna až tři): V rámci ústní obhajoby doporučuji, aby se autor vyjádřil k těmto otázkám:

1. Jaké aktivity v oblasti občanského vzdělávání v současné době vyvíjejí s ohledem na migrační vlnu směřující do Německa politické nadace? Uveďte tři příklady podle jednotlivých politických nadací.
2. Jaké aktivity v oblasti občanského vzdělávání se realizují na poli boje proti pravicovému extremismu v oblasti spolkové země Sasko?
3. Vysvětlete v základních rysech rozdíl mezi státní indoktrinací a systémem občanského (politického) vzdělávání. Zaměřte se zejména na tenkou hranici, kdy stát financuje občanské vzdělávání a zároveň tenduje k ovlivňování obsahu jednotlivých témat v této oblasti.

6. **DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA**
(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Předloženou diplomovou práci Martina Landy „Občanské vzdělávání dospělých v Německu a jeho specifika v nových spolkových zemích“ hodnotím za předpokladu, že autor kompetentním a kvalifikovaným způsobem odpoví na výše položené otázky, jako výbornou.

Datum: 23.6.2016

Podpis: JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D.

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.